

UVODNA RIJEČ

Novi broj *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* donosi radove koji raspravljaju teoriju i praksu knjižničarstva s različitih gledišta i u različitim vrstama knjižnica.

Korisnicima, njihovim informacijskim zahtjevima i potrebama bave se tri rada i to s gledišta nacionalne i sveučilišne i s gledišta specijalne knjižnice. Rad autorica D. Seiter Šverko i Lj. Aleksić *Vrednovanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu s gledišta korisnika* donosi rezultate prvoga opsežnoga istraživanja korisnika i djelatnika provedenoga u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (2013.), koji bi trebali biti polazna točka pri uspostavi strategije djelovanja i razvoja Knjižnice te njenoga ustroja. Rad autorica A. Bračanov, V. Golubović i D. Seiter-Šverko *Istraživanje informacijske pismenosti studenata u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu* donosi rezultate istraživanja provedenoga među studentima Sveučilišta u Zagrebu – korisnicima Knjižnice, a rad autora H. Markulin, J. Petrak i M. Šembera *Internet i studenti Medicinskog fakulteta u Zagrebu : analiza navika triju naraštaja studenata* donosi rezultate ponovno provedenoga istraživanja te uspoređuje prethodno (2000.) i danas provedeno istraživanje koje propituje informacijsku pismenost i način korištenja dostupnosti informacija u suvremenom informacijskom okruženju kroz tri promatrane skupine studenata.

Digitalizacija, snažno prisutna u svim vrstama hrvatskih knjižnica, tema je rada autorice M. Hraste *Usporedba usluga digitalizacije građe na zahtjev u nacionalnim knjižnicama* koji donosi komparativnu analizu provedenoga istraživanja temeljenu na smjernicama za digitalizaciju na zahtjev (OCLC 2011.) i njihovoj implementaciji u knjižnicama, informiranosti korisnika o postupcima podnošenja i ispunjavanja zahtjeva, organizacijskim postupcima pri uspostavi ove funkcionalnosti (nacionalnih) knjižnica.

Knjižnično poslovanje s obzirom na uključivanje volontera u knjižnicama, tema je rada autora A. Baloga *Upravljanje poslovanjem pri uključivanju volontera* – rad raspravlja metode društvenoga i neprofitnoga poslovanja kojima knjižnice promiču svoje društvene vrijednosti i uključivanje volontera za obavljanje redovnih poslova u knjižnicama, suradnju na projektima itd.

Autorskim i srodnim pravima s obzirom na građu glazbenih zbirki knjižnica u digitalnom okruženju, bavi se rad autorice T. Mihalić *Knjižnice, glazba i digitalno okruženje : vidovi zaštite i korištenja u odnosu na autorska i srodna prava* – rad propituje promjenu korisničkog odnosa prema glazbenim sadržajima na mreži te njihovu dostupnost, korištenje, umnožavanje, dijeljenje s posebnim osvrtom na zakonski okvir posebno važan za knjižnice kao baštinske ustanove i nastojanja da se postigne ravnoteža između zahtjeva za slobodnim pristupom informacijama i poštivanja i zaštite prava autora.

Sadržajna obrada knjižnične građe tema je rada autorice T. Petrić *Identifikacija neomeđene građe kao predmetnog entiteta : pristup i kretanje u OPAC-ima hrvatskih knjižnica* koji analizira dostupne sustave predmetnih odrednica za neomeđenu građu na primjeru odabranog uzorka od 14 hrvatskih časopisa i istražuje odnos između bibliografskih zapisa i sustava predmetnih odrednica te mogućnosti pristupa publikacijama pomoću klasifikacijskih oznaka i/ili predmetnih odrednica u mrežnim katalozima hrvatskih knjižnica.

Znanstvena djelatnost tema je rada autorice M. Briški *Altmetrija – novi pokazatelji utjecaja znanstvene djelatnosti* u kojemu se raspravlja važnost društvenih mreža u suvremenom znanstvenom komuniciranju i uspostava novih putova diseminacije znanja i znanstvenih rasprava te se posebno osvrće na novu metodu mjerenja, zanimljivu istraživačima i akademskim knjižničarima.

Autorice V. Čelić-Tica i J. Leščić raspravljaju funkcionalnost matičnosti knjižnica u radu *Matična služba knjižnica u Hrvatskoj – povijest i nova paradigma* u kojemu daju pregled i razloge uspostave matične službe, njen razvoj i ulogu u suvremenom hrvatskom knjižničarstvu, posebice s obzirom na nacrt novoga Zakona o knjižničnoj djelatnosti i knjižnicama i mjestu koje zakonodavac predviđa za ovu temeljnu razvojnu djelatnost knjižnica.

Dva se rada bave školskim knjižnicama – autorice A. Zubac i A. Tufekčić u radu *Informacijska pismenost u svijetu i Hrvatskoj – rad školskoga knjižničara u osnovnoj školi* predstavljaju pregled aktivnosti školskoga knjižničara na polju razvijanja informacijske pismenosti i njenog uključivanja u programe osnovnoškolskoga obrazovanja te njihova doprinosa razvoju osnovnoškolskoga obrazovnog sustava. Zaštitom knjižnične građe bavi se rad autora T. Klobučar, D. Hassenaya i M. Krtalić *Zaštita knjižnične građe u školskim knjižnicama* koji predstavlja rezultate istraživanja (2013.) provedenoga na uzorku od 92 školske knjižnice o zastupljenosti i načinu provođenja mjera zaštite knjižnične građe u hrvatskim školskim knjižnicama te motiviranosti školskih knjižničara za zaštitu knjižničnih fondova, čemu je najveća zapreka nedostatak financijskih sredstava i stručnoga znanja u polju zaštite knjižnične građe.

Razvijanje čitalačkih navika kod posebne skupine korisnika, tema je rada autorica T. Šupe i D. Živković *Knjiga i čitanje kod slijepa i slabovidne djece – rad donosi rezultate istraživanja (2013.) dostupnosti informacija na medijima prilagođenima potrebama djece oštećenoga vida te odgovarajućih knjižničnih usluga za ovu skupinu korisnika u školskim i narodnim knjižnicama.*

Za nadati se da će teme ovoga broja pronaći svoje čitatelje, doprinijeti njihovoj informiranosti i možebitno biti osnova i poticaj daljnjim istraživanjima.

Jelica Leščić